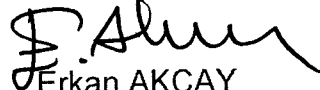

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Ahmet Davutoğlu tarafından yazılı olarak cevaplandırılması arz ederim.

Erkan AKÇAY
Manisa Milletvekili

Türkiye tarafından, sınır ihlali yaptığı için düşürülen Rus savaş uçağından sonra iki ülke arasındaki gerilim giderek derinleşmiş ve Rusya Türkiye'den ithal ettiği tarımsal ürün ticaretine sınırlamalar getirmiştir. Bu sınırlamalardan biri de Türkiye'den yaş sebze ve meyve ithalatının yasaklanmasıdır.

Türkiye'nin 2015 yılı ihracatı 157.6 milyar dolardır. Türkiye'den Rusya'ya 1 milyar 350 milyon dolarlık tarımsal ihracat yapılmıştır. Makroekonomik dengeler açısından bakıldığında Rusya'nın Türkiye'ye uyguladığı tarımsal ithalat ambargosunun pek önemi yok gibi görünmektedir. Ancak Türkiye, yaş sebze ve meyve ithalatının yüzde 20'sini Rusya'ya yapmaktadır. 2015 yılının ilk 11 ayı itibarıyla Türkiye'den Rusya'ya 705 milyon dolarlık meyve-sebze ihracatı yapılmıştır. Dolayısıyla Rusya'nın Türkiye'den yaş sebze ve meyve ithalatına uyguladığı ambargo mikro ekonomik deneler açısından çok önemlidir.

Manisa; üzüm, kiraz, tütün ve zeytin üretiminde ülke birincisi konumundadır. Türkiye'de üretilen kurutmalık üzümün yüzde 87'si, tütünün yüzde 50,5'i sofralık üzümün yüzde 16'sı, yumurtanın yüzde 14'ü, tavuk etinin yüzde 13'ü zeytinin yüzde 12,8'i, mısırın ve kirazın yüzde 10'u, domates ve kavunun yüzde 7'si Manisa'da üretilmektedir. Rusya'nın Türkiye'den yaş sebze ve meyve ithalatına kısıtlama getirmesinden en çok etkilenen ürünlerden biri de yaş üzümdür. Zira, yaş üzüm ihracatının yüzde 75'i Rusya'ya yapılmaktadır. Alaşehir'de Rusya'ya yaş üzüm ihracatı yapan 60 firma bulunmaktadır.

2014 yılında Alaşehir'den 385 bin ton ihracat yapılmıştır. Bu ihracatın 232 bin tonu Rusya'ya yapılmıştır. Alaşehir'den 2014 yılında 251 bin ton üzüm ihraç edilmiş ve 280 milyon dolar gelir elde edilmiştir. Alaşehir'den 2014 yılında ihraç edilen 251 bin ton üzümün 170 bin tonu Rusya'ya ihraç edilmiştir.

2015 yılının ilk 11 ayı itibarıyla Alaşehir'den 252 bin ton ihracat yapılmıştır. Bu ihracatın 157 bin tonu Rusya'ya yapılmıştır. 2015 yılında Alaşehir'den 150 bin ton üzüm ihraç edilmiştir. Bu üzümün 110 bin tonu Rusya'ya ihraç edilmiştir.

Rusya'nın Türkiye'den yaş sebze ve meyve ithalatına sınırlama getirmesinden sonra Rusya'ya yapılan yaş sebze ve meyve ithalatı bir anda durmuş, Rusya'ya gönderilen yaş sebze ve meyveler gümrüklerde ve limanlarda bekletilmiş hatta çeşitli bahanelerle geri gönderilmiştir. Rusya tarafından piyasa değeri yaklaşık 80 milyon dolar olan yaş üzüm geri gönderildiği gibi Alaşehir'deki ihracatçılarımızın yaklaşık 60 milyon dolarlık alacakları ödenmemiştir. Ayrıca Rusya'ya ihraç edilen üzümlerin % 70-80'nin kalite ve AB standartları açısından başka bir ülkeye ihraç edilmesi mümkün değildir.

Bu kapsamda:

- 1- Rusya ile yaşanan siyasi kriz sonrası Alaşehir'den Rusya'ya ihraç edilen yaklaşık 80 milyon dolarlık yaş üzüm geri iade edilmiştir. Bu üzümün ihracatçı firmalar tarafından iç piyasada tüketilmesi mümkün değildir. Bu üzümlerin iç piyasada eritilmesi amacıyla üzüm ihracatçılarına destek vermeyi düşünüyor musunuz?
- 2- Yaş üzüm ihracatımızın yaklaşık % 75'i Rusya'ya yapılmaktadır. Nitekim 2014 Alaşehir'den yapılan toplam 251 bin ton yaş üzümün 170 bin tonu Rusya'ya yapılmıştır. Rusya'ya ihraç edilen yaş üzümün yüzde 70'nin kalite ve AB standartları nedeniyle başka bir ülkeye ihraç edilmesi mümkün değildir. Rusya'nın yaş sebze ve meyveye uyguladığı ambargoya devam etmesi durumunda gelecek sezon üreticiler üzümlerini kurutmalık olarak değerlendireceklerdir. Bu da kuru üzüm fiyatlarının düşmesine ve çiftçilerimizin maliyenin altında üzüm satmasına neden olacaktır. Üzüm üreticilerimizin bu mağduriyetlerini önlemeye yönelik bir çalışmanız var mıdır?
- 3- Üzüm üreticilerimizi mağduriyetinin gidermek amacıyla üzümü destekleme kapsamına almayı düşünüyor musunuz?
- 4- Yaş ve kuru üzüm ihracatı teşviklerini artırmayı ve teşvikleri peşin olarak ödemeyi düşünüyor musunuz?
- 5- Rusya'ya ihracat yapan birçok ihracatçımız alacaklarını alamamışlardır. Bu ihracatçılarımızın mağduriyetini gidermeyi düşünüyor musunuz?
- 6- Rusya'nın yaş sebze ve meyve ithalatına uyguladığı ambargo nedeniyle başta üzüm ihracatçılarımız olmak üzere yaş sebze ve meyve ihracatçılarımız finansman sıkıntısı yaşamaktadır. Bu ihracatçılarımızın özel ve kamu bankalarına borcunu Türk Eximbank'a devretmeyi ve borçlarını Rusya ile yaşanan kriz çözüme kavuşturulana kadar faizsiz olarak ertelemeyi düşünüyor musunuz?